

netop paaberaaber sig, at Landvæsencommissiønerne ville have en juridisk Formand. — Naar den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 2den Valgfreds (Alberti), hvis jeg ikke misforstod ham, har meent, at det vilde være høist befyndeligt, om Landvæsencommissiønerne, medens de selv ved Undersøgelse paa Aastedet kunne og skulle skaffe sig en fuldstændig Kundskab om Aastedets nuværende Tilstand, derimod ved, at Vidnesforslen henlægges for den ordinaire Ret, bleve ubelukkede fra at faae ret Indsigt i og at danne sig et levende Billede af Aastedets ældre Tilstand, saa skal jeg dertil erindre, at der for det Første ikke er Noget til Hinder for, at de samme Personer, hvis Vidnesbyrd det ansees fornødent at kræve, godvillig møde for Commissionen og der, skjøndt ikke i en streng Vidnesforklarings Form, meddele Oplysninger om den ældre Tilstand, og dernæst er der jo heller Intet til Hinder for, at Landvæsencommissairerne kunne være tilstede ved Vidnesforslen for den ordinaire Ret. Forøvrigt troer jeg, at man meget har overvurderet Betydningen af, at Vidnesforklaringerne afgives for Landvæsencommissiønerne paa Aastedet for deres rette Forstaaelse og for igjennem dem at komme til klar Indsigt i de ældre factiske Forhold med Hensyn til Aastedet; de Spørgsmaal, der kan være Tale om at forelægge Vidnerne, ere jo ikke tekniske, men simple factiske Spørgsmaal, og de ville vistnok kun sjelden være af den Bessaffenhed, at Landvæsencommissairerne ikke skulde kunne forstaae deres Besvarelse og deres Betydning med Hensyn til de ældre factiske Forhold, skjøndt Vidnesforklaringerne ikke afgives for dem paa Aastedet, naar de dog have havt Leilighed til at see og kjende Aastedet i dets nuværende Tilstand.

H. Jensen: Den ærede Rigsdagsmand, som nu satte sig, har fremaldt den Formening hos det høitærede Thing, at jeg skulde have villet gjøre gjældende, at Garantien for en retsfærdig og rigtig Vidnesførsel skulde søges hos de ikke-juridiske Medlemmer i Landvæsencommissiønerne. Dette er ikke min Mening; jeg troer, at Garantien maa søges i den Veiledning, som Dommeren kan faae hos disse Medlemmer, og som især er frugtbringende, fordi

han faaer Veiledningen paa Stedet. Selv om han maatte mangle den tekniske Indsigt, som efter min Overbeviisning forudsattes ved særdeles mange af de Tilfælde, hvor Landvæsencommissiønerne komme til at træde i Function, saa vil han dog ved denne praktiske Veiledning og ved den Understøttelse, han under selve Forhørets Optagelse kan faae af de ikke-juridiske Medlemmer i Commissionen, ganske anderledes kunne gaae ind paa de factiske Forhold, som den ærede sidste Taler rigtigt bemærkede, det især kom an paa. Der er imidlertid mange af disse factiske Forhold, som Dommeren, naar han ikke er en teknisk kundig Mand, ikke i den Grad kan indlade sig paa, naar han sidder i Retten, som naar han er nærværende paa Aastedet.

Bregendahl: Jeg skal ikke gaae dybt ind i Discussionen om det foreliggende Spørgsmaal, men jeg troer dog at burde fremhæve for Thinget, at naar det atter er paaberaabt, nu af den sidste ærede Taler, ligesom for kort siden af den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 2den Valgfreds (Alberti), at en Grund til at lade Vidnesforselen finde Sted for Landvæsencommissiønerne skulde søges deri, at man ved Vidnesførsel for den ordinaire Ret ikke var tilstede paa Aastedet, saa er dette jo aldeles urigtigt, thi naar vedkommende Part, der vil have Vidner førte, troer, at det er i Sagens Interesse, at de føres paa Aastedet, saa skeer dette jo ved, at en Extraret sættes der; dette er jo Noget, som finder Sted i en Mængde Sager. Differentien mellem de Forslag, der foreligge, kan man egentlig præcisere til for det Første at være den, at der efter Mindretallets Forslag skal bruges den formelle Fremgangsmaade, der hører til for at faae et formeligt Thingsvidne optaget paa Stedet; jeg vil nu indrømme, at det kan synes ønskeligt at undgaae en saadan formel Fremgangsmaade, men jeg maa dog tillade mig at gjøre opmærksom paa, at der med den Foranstaltning at stevne til Thingsvidne for en Extraret paa Aastedet ikke er forbundet nogen Livsspilde, og kun en ubetydelig Forandring i Omkostningerne, thi naar et lovformeligt Vidne forhør efter Fleertallets Forslag skal kunne